

LA VERBA SACO

HECTOR CAMPOS GNEZ
CASILLA 231 REH7-CURICO
CHILE

6

JANUARO - FEBRUARO '79

ĈILIA ESPERANTO-ASOCIO

Además , un sistema de sufijos no-terminales contribuye en el mayor grado a la economía expresiva del idioma y a su finura y nitidez . Podemos distinguir los seis tipos siguientes , en que los sufijos más usuales están subrayados :

Krome , sistemo de nefinaj sufiksoj kontribuas altgrade

Al la esprimo ĉiĉaro de la idioma kaj al ĝia subteleko k.neteco . El ili ni povas distingi la ses jenajn tipojn , je kiuj la plej uzataj sufiksoj estas substrekitaĵoj :

TIPO	IDEA GENERAL	E	J	E	M	P	L	O	
TIPO	GENERALA IDEO	E	K	Z	E	M	P	L	O
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	

Activos	Convertir en	Licuar un gas =	Likvigi gason
Agaj :			
.ig.	convertir en	eschärigen	klarigi fakton
.ig.	convertirse en	embellecerse =	beligi
.um.	aplicar	cavilar sobre un problema =	cerbumi problemon
.ad.	operación sostenida	lustrado de zapatos =	cirado
.il.	instrumento	mediante un rociador =	per aspergilo

Cuantitativos
Kvantitaĵoj :

.aj.	un caso	un enunciado largo =	longa esprimo
.er.	pieza unidad	el eslabón débil =	la malfortika ĉenero
.ar.	conj.homogéneo	una madada de caballos =	ĉevalaro
.obl.	múltiplo	el triple del doble =	la trioblo de la duoblo
.op.	a razón de	por docenas =	dekduope
.on.	fracción	3 sextos hacen 1/2 =	tri sesonoj faras duonon
.et.	diminutivo	una canción triston =	malgajeta kantaĵo
.eg.	aumentativo	el caserón oscuro =	la malhela domego

Cualitativos
Kvalitaĵoj :

.ac.	despectivo	un papelucho arrugado =	ĉifita paperaĉo
.ec.	cualidad	calidad de fantástico =	fantasteco
.ind.	digno de	mi sombrero ridículo =	mia ridinda ĉapeleto
.end.	deber u oblig.	de inscripción forzosa =	enskribenda
.ebl.	posibilidad	que puede desarrollarse =	disolvebla

Individuales
Individuaĵoj :

.ul.	individuo de carácter tipo	los genios son geniales =	geniuloj estas geniaj
.in.	femenino	su hada madrina =	lia geniino baptpatrino
.id.	hijo de	un osezno y un ballenato =	ursido k. balenido
.nj.	diminutivo fem. afectuoso	hermanita y primeta! =	franjo kaj kunjo !
.ĉj.	ídem masculino	su tiĉto es lindo =	ŝia onĉjo estas beleta

De ubicación

Eaj :

- .ej. lugar corresp. ver cine en un cine = rigardi kinon ĉe kinejo
.uj. lug.o depósito Noruega y Suecia = Norvegujo k. Svedujo
.ing. contiene par- en el paragüero = je la pluvombrelingo
cialm.

De afiliación

Aligaj :

- .em. afición, hábito No seas irónico = Ne estu ironiema
.ism. ideología vegetarianismo y salud = vegetarismo k. sano
.ist. adepto o un juez y un judoka = juĝisto k. judisto
especialista
.an. miembro japonés y musulmán = japano k. muzulmano
.estr. jefatura un Director de Escuela = Lernejestro .

==

I O M P R I S C I E N C O

La Internacia Asocio de Esperantistaj Matematikistoj (IAdEM) ,
fondita en '74 , intense laboradas : tradukas k. kolektas divers-
specajn problemojn , esploras didaktikon de matematiko diverslande,
atentas problemservon de spertuloj eĉ por nealigintaj , kaj tiel
plu . Tiel , per ĝia duonjara revuo , "Matematiko translimen" , ĝi
instigas la membrojn k. aliajn verki pri ĉiaspecaj matematikaj
temoj en E-o.

Samtempe , ĝi aperigas jarlibron multe informante pri la membroj
kaj iliaj specialismoj por ke ili estu eblaj korespondi inter si
aŭ iu ajn povu adresi al ili . Nuntempe , IAdEM kaj la Kiberne-
tika Instituto (FEoLL) en Paderborn , FR Germanio , kunlaboras por
traduki k. eldoni matematikan vortaron de Meschkowski .

Sed alian gravan taskon ĝi plenumadas : la preparon de plurlingva
matematika terminaro kun difinoj en E-o. Tio konsistas en registri
ĉiujn terminojn aperintajn en la Esperantaj matematikaj libroj kaj
priskribi la signifon k. uzmanieron de ĉiuj konsilindaj esprimoj ,
terminoj aŭ simboloj , kaj la diferencon k. rilaton inter proksi-
maj konceptoj .

Plurjara dediĉo necesos por la homogenigado k. kunordigado de
nacilingvaj terminoj pri la diversaj nocioj , almenaŭ kelkaj centoj
aŭ miloj el la fundamentaj kaj plej oftaj . Ni esperas kontentigan
rezulton de tiaj entuziasmaj penadoj !

Malgranda romano. Aŭtoro: Julio Baghy.

Bub Destrat staras, iras en la ĉambro, rigardas la pordojn. Li estas bona knabo, sed li ne scias la etiketon. Li metas la orejon sur la pordon de la direktoroj kaj aŭskultas ilian parolon. Li ne komprenas, kion signifas la vortoj, sed li estas sekreta malamiko de la direktoroj. La konversacio ne estas interesa. Bub Destrat portas la orelojn al la pordo de la granda ĉambro, kie Kat Jen kaj Mate Matik laboras. Ĉu ili laboras? Ne! Ili parolas. Bub Destrat aŭdas la vortojn de sinjoro Mate Matik.

-Kion ĝi signifas, fraŭlino Kat Jen? Mi ne komprenas.

-Kion vi ne komprenas, sinjoro Matik?

-Vian matematikon mi ne komprenas. Mi kontrolas vian laboron en la kontorlibro kaj mi vidas, vi ne scias la matematikon.

-Ĉu mi ne scias ĝin?

-Ne! Venu kaj rigardu la libron!

Kat Jen iras al la maljuna librotenisto kaj rigardas la libron.

-Ho!.... Sinjoro Matik, mi petas vin... mi petas vin....

-Ne petu min, fraŭlino, sed diru al mi: kion signifas ĝi? Rigardu. Nik Nek + Nik Nek = Nik Nek. Ĉu ĝi estas matematiko? Ĉu ĝi estas bona matematiko? Aŭskultu! La bona matematiko estas: Nik Nek + Nik Nek = Nik Nek-oj. Ĉu vi komprenas?

Fraŭlino Kat Jen rigardas al la okuloj de la maljuna librotenisto kaj ŝi vidas en ili la fajron de bona koro. Ŝi kuraĝe respondas:

-Ne, sinjoro Matik, ne mia, sed via matematiko estas malbona.

-Ĉu?

-Jes, absolute! Nik Nek estas nur unu en la tuta mondo kaj..

-Nur unu, vi diras. Ne faru matematikon per unu! Sed rigardu malgranda Kat, vi faras absolute malbonan matematikon! Nik Nek + Kat Jen = sinjorino Kat Nek. Kia matematiko estas la via? Mi ne komprenas. Respondu!

Fraŭlino Kat Jen silentas kaj ŝi estas ruĝa. En la okuloj de la maljuna sinjoro estas kompreno, sed li ne diras ĝin per vortoj. Kat Jen estas inteligenta knabino kaj ŝi komprenas sen vortoj.

-Nu, malgranda infano, respondu! Ĉu vi ne havas kuraĝon?

-Sed jes, mi havas ĝin. Ĝi estas matematiko de la koro. Ĉu vi komprenas?

/Daŭrigota/.

kara	caro, querido	komo	código	kovri	cubrir
karcero	calabozo	kojno	cuña	kraĉi	escupir
karesi	acariciar	koko	gallo	krado	reja
kario	caries	kokso	cadera	krajono	lápiz
kariero	carrera prof.	kolo	cuello	krampo	grapa, parén-tesis
karoto	zanahoria	kolero	cólera, ira	kranio	grifo
karpeo	muñeca/carpo/	kolito	colitis	kranio	cráneo
karto	naipe	kolizio	colisión	kranko	manivela
kas	caja/	kolombo	paloma	kraŝi	estrellarse
kaskedo	gorra	kolono	columna/anj/	kravato	corbata
kaŝi	ocultar	kolubro	culebra	krei	crear
kato	gato	kolumno	columna/tipog/	kredi	creer
kaŭzo	causa	komo	coma/esc/	kreditoro	acreedor
kavo	hoyo	kombi	peinar	kreski	crecer
ke	que	komisio	encargo	kreto	tiza, creta
kelo	bodega	komplezo	atención	krevi	reventar
kelka	algún	koni	conocer	krii	gritar
kerno	cuesco, núcleo	kondiĉo	condición	krimo	crimen
kemio	Química	konduki	conducir	kripla	lisiado
kesto	cajón	konduti	comportarse	krizo	crisis
kia	de qué clase	konekto	relación	kroĉi	enganchar
kial	por qué	konjekti	conjeturar	krom	además de
kiam	cuando	konkuri	competir	krono	corona
kie	donde	konscii	tener conciencia de	kruco	cruz
kiel	como	konsili	aconsejar	kruĉo	jarro
kien	a donde	konto	cuenta	kruda	crudo, toscó
kies	cuyo, de quien	kontesti	discutir	kruro	pierna
kino	cine/arte/	kontraŭ	contra	krusto	costra
kio	qué/cosa/	kopii	copiar	kubuto	codo
kiom	cuanto	koro	corazón	kudri	coser
kirko	iglesia crist.	korbo	cesto	kuiri	cocer, guisar
kirurgo	cirujano	kordo	cuerda mus.	kuko	torta
kisi	besar	korko	corcho	kulero	cuchara
litelo	guardapolvo	korodi	corroer	kulturi	cultivar
klaĉi	chismear	korpremo	angustia	kun	con/en comp/
klara	claro, comprensible	korto	patio, corral	kunsido	sesión
klavo	tecla	koruso	coro/conj/	kupli	acoplar
klara	culto, docto	kostumo	traje especial	kupro	cobre
klini	inclinarse.	koto	barro, fango	kuri	correr
klišo	cliché	koterio	camarilla	kuraci	medicar
klopodi	procurar, tratar de	kotizi	pagar cuota	kuraga	valeroso
knabo	muchacho	kotono	algodón	kuratoro	tutor, Decano
kovi	empollar	kurteno	cortina, telón.	kiu	quien